

Aktsomhetsvurdering for Sykehusbygg HF 2024

Innhold

1. Åpenhetsloven – oppfølging i 2024	3
2. Aktsomhetsvurdering for anskaffelser i 2024	3
2.1 Gjennomførte anskaffelser i rapporteringsåret	3
3. Risiko og utviklingsområder	7

1. Åpenhetsloven – oppfølging i 2024

Implementering av åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og tiltak er en del av Sykehusbygg HFs samlede seriøsitetsarbeid.

Kravene i loven, som trådte i kraft fra 1. juli 2022, er fulgt opp og hovedlinjene i oppfølgingen anses å være på plass. Det er i løpet av 2023/24 besluttet og etablert rutiner for dokumentasjon og rapportering i henhold til kravene i Åpenhetsloven.

Sykehusbygg HF skal fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester til foretakets aktiviteter.

Videre skal Sykehusbygg HF sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheten håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Sykehusbygg HFs arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjøres i henhold til kravene som Åpenhetsloven stiller, samt eiernes krav til foretaket som bl.a. fremgår av Oppdragsdokumentet for 2024.

Implementering av Åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger sees i sammenheng med og som en del av Sykehusbygg HFs seriøsitetsarbeid og særlig gjeldende ved gjennomføring av anskaffelser.

Aktiviteten i Sykehusbygg HF er todelt, hhv virksomheten i seg selv (bl.a. som arbeidsgiver og selvstendig organisasjon) og prosjektgjennomføring på oppdrag fra og på vegne av byggherre/helseforetak (byggeprosjekt).

Innskjerpingene av krav til klima- og miljøhensyn i anskaffelsesregelverket fra 1.1.2024, er fulgt opp for anskaffelser i virksomheten og i prosjektporteføljen. DFØs retningslinjer og anbefalinger benyttes der dette er hensiktsmessig.

2. Aktsomhetsvurdering for anskaffelser i 2024

2.1 Gjennomførte anskaffelser i rapporteringsåret

Åpenhetsloven og krav om aktsomhetsvurderinger, gjelder for anskaffelser som Sykehusbygg HF gjennomfører for egen virksomhet. Åpenhetsloven gjelder også for anskaffelser i nybygg- og rehabiliteringsprosjekter som Sykehusbygg HF gjennomfører på vegne av helseforetakene (byggeprosjekt). Årlig redegjørelse for aktsomhetsvurderinger for det enkelte byggeprosjektet skal utarbeides av Sykehusbygg HF inntil prosjektet er overlevert byggherre.

Aktsomhetsvurdering for Sykehusbygg HF 2024

Organiseringen av Sykehusbygg HF legger til rette for at virksomhetsinterne anskaffelser skal gjennomføres av avdeling for Økonomi og virksomhetsstøtte (ØV). Ansvarlig for gjennomføring av anskaffelser er ansett som en nøkkelrolle med et særlig behov for tilpasset kompetanse og særlige krav til habilitet, jf Retningslinjer for virksomhetsstyring, kap 3.2. Det legges til grunn at anskaffelser i ØV gjennomføres av faste ansatte med kompetanse innen regelverket for offentlige anskaffelser.

Anskaffelser i byggeprosjektene utføres av prosjektene selv. Anskaffelser skilles i all hovedsak mellom Entrepriser (bygg og teknikk), utstyrsanskaffelser, IKT-anskaffelser samt anskaffelser av konsulenttjenester. Enkelte anskaffelser, særlig på utstyrsområdet (U6), anskaffes også gjennom andre samarbeidspartnere som Sykehusinnkjøp HF, helseforetaket selv eller andre. Det er i alle pågående prosjekter løpende risikovurdering ved oppstart og underveis for å avdekke særlige kontrollbehov. Kontrollbehov vurderes løpende sammen med samarbeidspartnere som Skatteetaten, LO og Fair Play Bygg og anlegg.

Utvelgelsen til nærmere undersøkelser og kontroll skjer på informasjon om produkters vanligste opprinnelsesland, type produkt og andre kjennetegn som er publisert blant annet via Sykehusinnkjøp HF, Etisk handel Norge med flere. Som eksempel vises til undersøkelse om solceller fra Kina lenger ned i årets redegjørelse.

Det er i 2024 utført mer enn 60 seriositetskontroller på lønns- og arbeidsvilkår i byggeprosjektene.

Kontroller utføres både av Seriositetskoordinator på vegne av byggherre og av kontraktsparter til byggherre. I noen tilfeller er det også utført kontroller av kontrolltater som Arbeidstilsynet og Skatteetaten.

I prosjektporteføljen for 2024 (se liste nedenfor) er det prioritert oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår og bærekraftig virksomhetsøkonomi hos kontraktsparter og medhjelpere.

For forhold til klima, miljø og natur henvises det til eget dokument - Standard for Klima og Miljø.

Byggeprosjekter i Sykehusbygg HF's portefølje som følges opp for de regionale helseforetakene er som følger:

Helse Sør-Øst RHF

- AHUS Psykisk Helsevern Nordbyhagen (PHN)
- Ny Sikkerhetspsykiatri Ila (NSP)
- Nye Aker Sykehus
- Nye Rikshospitalet + Rokade
- Nytt klinikk og protonbygg Radiumhospitalet (PRAD) (Avsluttet 2024)
- Nytt sykehus Drammen (PNSD)
- Livsvitenskapbygget (Statsbygg er byggherre)

Helse Midt-Norge RHF

- Ålesund Akuttmottak, Intensiv og Operasjon (AIO)
- Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR)

Aktsomhetsvurdering for Sykehusbygg HF 2024

Helse Nord RHF

- Nye Hammerfest Sykehus (NHS) (Avsluttet 2024)
- Nye UNN Narvik og Helsehus (NUN) (Avsluttet 2024)

Helse Vest RHF

- Nye Stavanger universitetssykehus (SUS) (prosjektet er organisert med egen oppfølging)

Nasjonalt med Sykehusinnkjøp HF

- Pilot Renhold – videreført inn i drift. Noe aktivitet i region Helse Midt-Norge RHF og noe aktivitet i region Helse Sør-Øst RHF.
- Pilot Bygg – utsatt med mulig oppstart 2025

Formål med pilotene: Identifisere og sikre seriøsitetsskoordinering i tjeneste- og bygg-anskaffelser. Delformål er å få oppfølging inn under samme seriøsitetssparaply som Sykehusbygg HF jobber inn under, dvs at Sykehusinnkjøp HF stiller samme krav som Sykehusbygg HF i sammenlignbare prosjekt og bruker de samme/felles verktøy.

Aktsomhetsvurdering for Sykehusbygg HF 2024

Prioriterte risikoområder for 2024 og risikoreduserende tiltak og aktiviteter er beskrevet i tabellen nedenfor:

Typer anskaffelser gjennomført i 2024	Aktsomhetsvurdering/ generell risikovurdering	Tiltak	Oppfølging av tiltak
HR-System	Lav/ingen risiko	Standardiserte krav til lønns- og arbeidsvilkår ihht. SSA-L kontrakt.	
Renhold Oslokontor	Definert som en risikoanskaffelse.	Standardiserte krav til lønns- og arbeidsvilkår ihht. prosjektets seriøsitetsskrav, herunder krav til godkjenning hos Arbeidstilsynet. Krav til arbeidstillatelse. Krav til forsikringspoliser til ansatte.	
Flere avrop gjennomført på rammeavtaler etablert før innføring av Åpenhetsloven, innen konsulenttenester/bistand (bl.a. Konsulenttenester inkl. KSK/UA)	Liten/ingen risiko	Egnede kvalifikasjonskrav Egnede kontraktskrav	
Byggeprosjekt i utførelse	<ul style="list-style-type: none">• Middels til høy risiko for AKRIM• Lav til middels risiko for sosial dumping• Lav til middels risiko for brudd på etiske retningslinjer	<ul style="list-style-type: none">• Seriøsitetsskrav og kontroller ved inntak og underveis i utførelse• Undersøkelser av leverandørkjeder	<ul style="list-style-type: none">• Kontroll av enkeltaktører

Det er fullført totalt 51 seriøsitetsskontroller i 2024 (HMS-reg). I tillegg gjennomføres kontroller i regi av våre kontraktsparter på byggeplass, hvor funn meddeles seriøsitetsskoordinator i Sykehusbygg HF. Av alle disse kontrollene er det i 2024 ikke avdekket alvorlige negative funn. Kontrollene har avdekket mindre feil og mangler og disse er korrigert av rett aktør eller vår kontraktspart. Utvelgelse til kontroll er risikobasert, og kontrollomfanget har vært stabilt de siste 3 årene.

Aktsomhetsvurdering for Sykehusbygg HF 2024

Det er i 2024 identifisert to tilfeller av trakassering på byggeplass. Begge tilfellene ble løst hos den leverandør som hadde arbeidsgiveransvar for arbeidstakere. Sykehusbygg HF har fulgt opp at prosessen med sakshåndtering hos arbeidsgiverne ble gjennomført på en god måte.

Det er utført utvidet undersøkelse knyttet til leveranse av solceller på AHUS PHN (byggherre AHUS HF). Undersøkelsen er gjort sammen med totalentreprenør Skanska Norge AS og norsk leverandør av solceller. Den norske leverandøren er medlem i bransjenettverk nasjonalt og internasjonalt og det er utført konkrete undersøkelser i de fleste produksjonsledd, inkludert stedlige undersøkelser hos produsent. Prosjektet ved Seriøsitetsskordinator mener det er sannsynliggjort liten risiko for brudd på våre etiske krav stilt til Skanska og deres leverandører.

3. Risiko og utviklingsområder

Sykehusbygg HF løser oppgaver og yter tjenester i nært samarbeid med foretakets oppdragsgivere.

Det gjenstår en del arbeid med å systematisere og iverksette preventiv kontroll av enkeltanskaffelser i byggeprosjektene. Dette gjelder særlig på området for utstyr (U6) i de tilfeller hvor anskaffelsen ikke gjøres i regi av hverken Sykehusbygg HF (i prosjektet) eller Sykehusinnkjøp HF.

Sett i lys av de sakene hvor det er avdekket trakassering på byggeplass, vil det bli vurdert å innføre ytterligere forebyggende tiltak.